06/03/2025

Συστηματική βεβήλωση των Ορθόδοξων ιερών στο Κοσσυφοπέδιο – Καταγγελία για “ειρωνική και υποκριτική” στάση της Πρίστινας

Πατριαρχεία / Πατριαρχείο Σερβίας

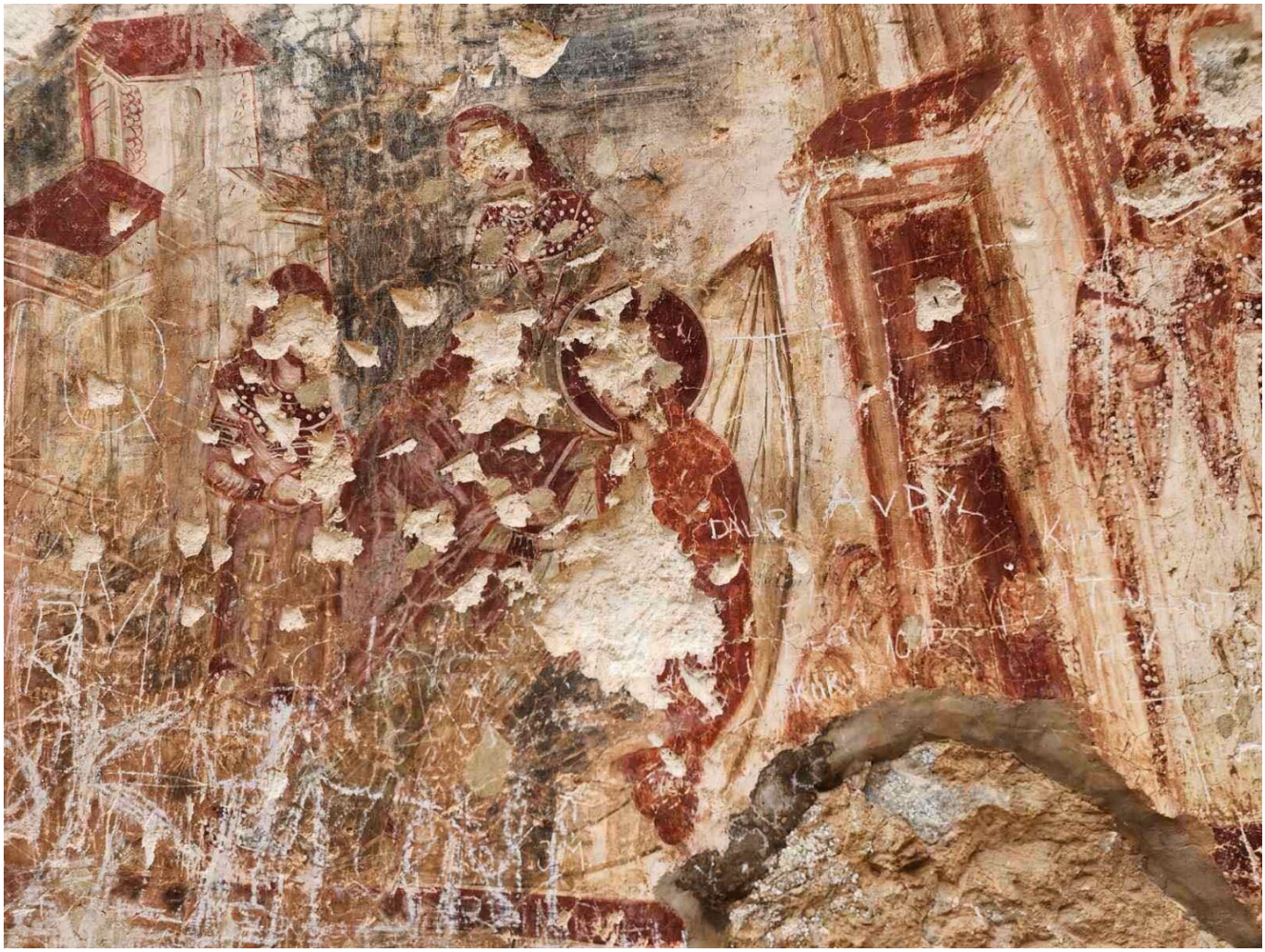

Η Μητρόπολη Ράσκας και Πριζρένης με ανακοίνωσή της καταγγέλλει τις σοβαρές ζημιές που υπέστη το ερημητήριο του Αγίου Πέτρου Koriški κοντά στο Πρίζρεν, ένα αρχαίο σερβικό ορθόδοξο ιερό του 13ου αιώνα στο Κοσσυφοπέδιο και τα Μετόχια.

- **Επιμέλεια Σβετλάνα Λεβίτσκι**

Η Μητρόπολη τονίζει ότι για το νέο αυτό σοβαρό περιστατικό βεβήλωσης του

σερβικού ιερού χώρου, θα ενημερωθούν άμεσα η UNESCO, καθώς και άλλοι σχετικοί διεθνείς οργανισμοί για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς στην Ευρώπη, τις ΗΠΑ και τον κόσμο. Στην καταγγελία τονίζεται επίσης ότι οι τοπικές δημοτικές αρχές του Κοσσυφοπεδίου επιδίδονται συνεχώς σε παράνομες εργασίες εντός προστατευόμενων περιοχών, χωρίς προηγούμενη διαβούλευση με την Εκκλησία ή αρμόδιους διεθνείς φορείς.

“Ειρωνική και υποκριτική στάση”

Μάλιστα *“πρόσφατες παράνομες οικοδομικές εργασίες στον χώρο, όπως τη διάνοιξη μιας ευρείας διαδρομής πρόσβασης και την πλακόστρωσή της έως το ερημητήριο του Αγίου, γύρω από το οποίο βρίσκεται το ιερό, έχουν θέσει σε κίνδυνο την αρχαιολογική και ιστορική του ακεραιότητα, υπονομεύοντας ακόμη και τα ίδια τα θεμέλιά του*“.

Σύμφωνα με την ανακοίνωση, “*το ερημητήριο του Αγίου Πέτρου Koriški προστατεύεται επίσημα ως μία από τις πενήντα ειδικές προστατευόμενες ζώνες, σύμφωνα με το Νόμο του Κοσσυφοπεδίου για τις Ειδικές Προστατευόμενες Περιοχές. Μετά την ένοπλη σύγκρουση το 1999, το ερημητήριο του Αγίου Πέτρου βεβηλώθηκε επανειλημμένα, καταστράφηκαν μεσαιωνικές τοιχογραφίες με γκράφιτι και τοποθετήθηκε αλβανική σημαία πάνω από το ερημητήριο”.*

“Η βεβήλωση των τοιχογραφιών είναι η πιο προφανής πράξη βανδαλισμού ιερού τόπου, που προσβάλλει βαθιά τους πιστούς της Εκκλησίας μας και δείχνει στον κόσμο ποια είναι η στάση του Κοσσυφοπεδίου και των Μετοχίων απέναντι στη μεσαιωνική σερβική ορθόδοξη κληρονομιά και πόσο ορατή είναι η έλλειψη φροντίδας από τις τοπικές αρχές του Κοσσυφοπεδίου. Η οικειοποίηση σερβικών ιερών τόπων που έχουν υποστεί βάναυσες καταστροφές και επιθέσεις επί σειρά ετών, και η κακόβουλη επανεγγραφή της ιστορίας, ακούγεται τόσο ειρωνική και υποκριτική όταν βλέπει κανείς τη στάση των θεσμών του Κοσσυφοπεδίου και των εξτρεμιστικών ομάδων προς αυτούς τους ιερούς τόπους της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας”, αναφέρεται στην ανακοίνωση.

Το νομικό πλαίσιο

Επίσης, στην ανακοίνωση της Μητρόπολης επισημαίνεται το νομικό πλαίσιο με το οποίο προστατεύονται οι ιεροί τόποι:

“Το πρώτο σημείο του Νόμου για τις Ειδικές Προστατευόμενες Περιοχές αναφέρει ξεκάθαρα: «Ο νόμος αυτός διασφαλίζει την προστασία των σερβικών ορθόδοξων μοναστηριών, εκκλησιών, άλλων θρησκευτικών χώρων, καθώς και ιστορικών και πολιτιστικών χώρων ιδιαίτερης σημασίας για τη σερβική κοινότητα του Κοσσυφοπεδίου, καθώς και για άλλες κοινότητες στο ***Κοσσυφοπέδιο*** *, μέσω της δημιουργίας ειδικών προστατευόμενων περιοχών». (Το ερημητήριο του Αγίου Πέτρου του Koriški αναφέρεται με αυτό το όνομα στο Άρθρο 7r του Νόμου και υπάρχει χάρτης της προστατευόμενης περιοχής γύρω από αυτό). Το τμήμα 3.β-γ του Νόμου διευκρινίζει περαιτέρω: «Σκοπός του παρόντος Νόμου είναι η διατήρηση του χαρακτήρα και της εμφάνισης των προστατευόμενων περιοχών, και ειδικότερα του ιστορικού, πολιτιστικού, αρχιτεκτονικού ή αρχαιολογικού τους πλαισίου, του φυσικού περιβάλλοντος ή του αισθητικού οπτικού περιβάλλοντος, αποτρέποντας την ακατάλληλη ανάπτυξη γύρω από προστατευόμενες τοποθεσίες, διασφαλίζοντας παράλληλα τις καλύτερες δυνατές συνθήκες για την αρμονική και βιώσιμη ανάπτυξη των κοινοτήτων που κατοικούν σε περιοχές που περιβάλλουν τέτοιους χώρους μέσω της ρύθμισης της ανάπτυξης και άλλων δραστηριοτήτων».*

Ως εκ τούτου, αυτό το νομικό πλαίσιο στοχεύει στη διατήρηση της ιστορικής, πολιτιστικής και θρησκευτικής κληρονομιάς του σερβικού λαού στο Κοσσυφοπέδιο και στα Μετόχια, στην πρόληψη πρόκλησης ζημιάς και της καταστροφής του και στη διασφάλιση της δυνατότητας διενέργειας οποιασδήποτε δραστηριότητας σε προστατευόμενες περιοχές, όπως αναφέρεται στο ευρύτερο νομικό πλαίσιο, αποκλειστικά με την προηγούμενη συναίνεση της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας και στο πλαίσιο της Επιτροπής για την Εφαρμογή του Νόμου για τις Ειδικές Προστατευόμενες Περιοχές. Οποιαδήποτε διαφορετική προσέγγιση αποτελεί κατάφωρη παραβίαση του νόμου και απειλεί σοβαρά όχι μόνο τη θρησκευτική κληρονομιά, αλλά και την ειρήνη και τις διεθνικές σχέσεις σε αυτούς τους τομείς.

Ως εκ τούτου, αν και ο νόμος απαγορεύει ρητά οποιαδήποτε παρέμβαση σε αυτόν τον τομέα – συμπεριλαμβανομένης της κατασκευής δρόμων, του καθαρισμού της βλάστησης ή άλλων έργων που θα παραβίαζαν την αρχαιολογική και ιστορική ακεραιότητα του τόπου – χωρίς τις προαναφερθείσες συναινέσεις, ο Δήμος Πρίζρεν (Διεύθυνση Οικονομικής Ανάπτυξης και Τουρισμού) εντούτοις διεξήγαγε οικοδομικές εργασίες θέτοντας σε σοβαρό κίνδυνο αυτόν τον πολύτιμο ιστορικό χώρο. Οι παράνομες εργασίες πραγματοποιήθηκαν από τοπική αλβανική εταιρεία του Κοσσυφοπεδίου, την EUROVIA, όπως φαίνεται στην αναρτημένη πινακίδα. Λαμβάνοντας υπόψη τον ακραίο αντιεπαγγελματισμό, τη χρήση βαρέων μηχανημάτων για τη διάνοιξη δρόμου αφήνοντας διάσπαρτο υλικό και χώμα στην ευρύτερη περιοχή του χώρου, είναι προφανές ότι δεν ασχολήθηκαν ειδικοί της πολιτιστικής κληρονομιάς, γεγονός που είναι επίσης συνέπεια της παντελούς έλλειψης συντονισμού με τη Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία και την Επιτροπή για την Εφαρμογή του Νόμου για τις Ειδικές Προστατευόμενες Περιοχές”.

Ένα ανεκτίμητο πνευματικό και πολιτιστικό θησαυρό του Σερβικού Ορθόδοξου λαού

Στην ανακοίνωση υπογραμμίζεται η ηθική και ιστορική σημασία του ερημητηρίου:

“Εκτός από τη νομική πτυχή αυτού του θέματος, θα θέλαμε να τονίσουμε την ισχυρή ηθική και ιστορική σημασία αυτού του ιερού για τον λαό μας. Το ερημητήριο του Αγίου Πέτρου του Koriški αντιπροσωπεύει έναν ανεκτίμητο πνευματικό και πολιτιστικό θησαυρό του σερβικού ορθόδοξου λαού και ολόκληρου του χριστιανικού κόσμου. Αυτό το ερημητήριο χρονολογείται από τον 13ο αιώνα και αναφέρεται σε σερβικά μεσαιωνικά κείμενα, συμπεριλαμβανομένου του βίου του Αγίου Πέτρου Koriški που γράφτηκε από τον μοναχό Θεοδόσιο της Chilanda τον 13ο αιώνα. Το ερημητήριο ήταν επίσης μετόχι της Μονής Χιλανδαρίου στο Άγιο Όρος, το οποίο καταγράφεται σε πολλά μεσαιωνικά έγγραφα και τεκμηριώνεται σε πολλά ιστορικά έργα συγγραφέων από διάφορες χώρες. Επί αιώνες, αυτό το μοναδικό και μεγαλύτερο μοναστηριακό συγκρότημα ερημιτών στην περιοχή αυτή υπήρξε τόπος μοναστικής ασκητικότητας και προσευχής, γνωστός για την πλούσια βιβλιοθήκη χειρογράφων του. Σύμφωνα με ιστορικές πηγές, στα μέσα του 14ου αιώνα, ο Σέρβος αυτοκράτορας Στέφανος Δουσάν έκανε πλουσιοπάροχες δωρεές σε αυτόντον τόπο το οποίο επισκέφτηκε με την οικογένειά του. Για όλους αυτούς τους λόγους, αυτό το ερημητήριο υπάγεται στον Νόμο για

τις Ειδικές Προστατευόμενες Περιοχές με τα άλλα σημαντικότερα μοναστήρια και εγκαταστάσεις της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας στο Κοσσυφοπέδιο και τα Μετόχια. Η τοποθεσία αυτού του ιερού τόπου μαρτυρεί την εξαιρετική πνευματική σημασία του ερημητηρίου του Αγίου Πέτρου του Koriški και η βεβήλωσή του επηρεάζει βαθιά τους πιστούς και όσους θαυμάζουν την σερβική πολιτιστική κληρονομιά".

Έκκληση να σταματήσει η ανομία

Η Μητρόπολη Ράσκας και Πριζρένης στο τέλος της ανακοίνωσης απευθύνει έκκληση προς όλους τους αρμόδιους να λάβουν μέτρα για την πάταξητης ανομίας και την επιβολή κυρώσεων στους υπευθύνους:

"Ως εκ τούτου, η Μητρόπολη Ράσκας και Πριζρένης απευθύνει έκκληση στους διεθνείς θεσμούς που είναι παρόντες στο Κοσσυφοπέδιο, κυρίως την αποστολή της ΕΕ, EULEX, ΟΑΣΕ και KFOR, καθώς και τα αρμόδια όργανα του Κοσσυφοπεδίου, να λάβουν επείγοντα μέτρα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους για να σταματήσουν την ανομία, να επιβάλουν κυρώσεις στους υπεύθυνους και να εξασφαλίσουν την προστασία αυτού του ιερού τόπου και να επιδιορθώσουν πλήρως την υπάρχουσα Εκκλησία.

Η UNESCO, καθώς και άλλοι σχετικοί διεθνείς οργανισμοί για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς στην Ευρώπη, τις ΗΠΑ και τον κόσμο, θα ενημερωθούν για τη σκανδαλώδη αυτή υπόθεση, προκειμένου να επιστήσουν την προσοχή στον τρόπο μεταχείρισης από τους τοπικούς θεσμούς του Κοσσυφοπεδίου προς τη σερβική χριστιανική πνευματική και πολιτιστική κληρονομιά στο Κοσσυφοπέδιο. Σημειώνουμε ότι αυτό είναι, δυστυχώς, μόνο ένα σε μια σειρά περιστατικών που καταδεικνύουν τη συστηματική παραβίαση των δικαιωμάτων της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας – καθώς οι τοπικές δημοτικές αρχές του Κοσσυφοπεδίου επιδίδονται συνεχώς σε παράνομες εργασίες εντός προστατευόμενων περιοχών, χωρίς προηγούμενη διαβούλευση με την Εκκλησία ή αρμόδιους διεθνείς φορείς.

Αυτή η πρακτική καταστροφής μεσαιωνικών χριστιανικών ιερών είναι εντελώς απαράδεκτη και η Μητρόπολη Ράσκας και Πριζρένης απαιτεί να σταματήσουν αμέσως όλες οι παράνομες δραστηριότητες και να τηρηθεί αυστηρά ο Νόμος για τις Ειδικά Προστατευόμενες Περιοχές, προκειμένου να αποτραπεί η περαιτέρω καταστροφή της πολύτιμης θρησκευτικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και να διατηρηθεί η αιωνόβια πνευματική και πολιτιστική κληρονομιά του Σερβικού Ορθόδοξου λαού του Κοσσυφοπεδίου".

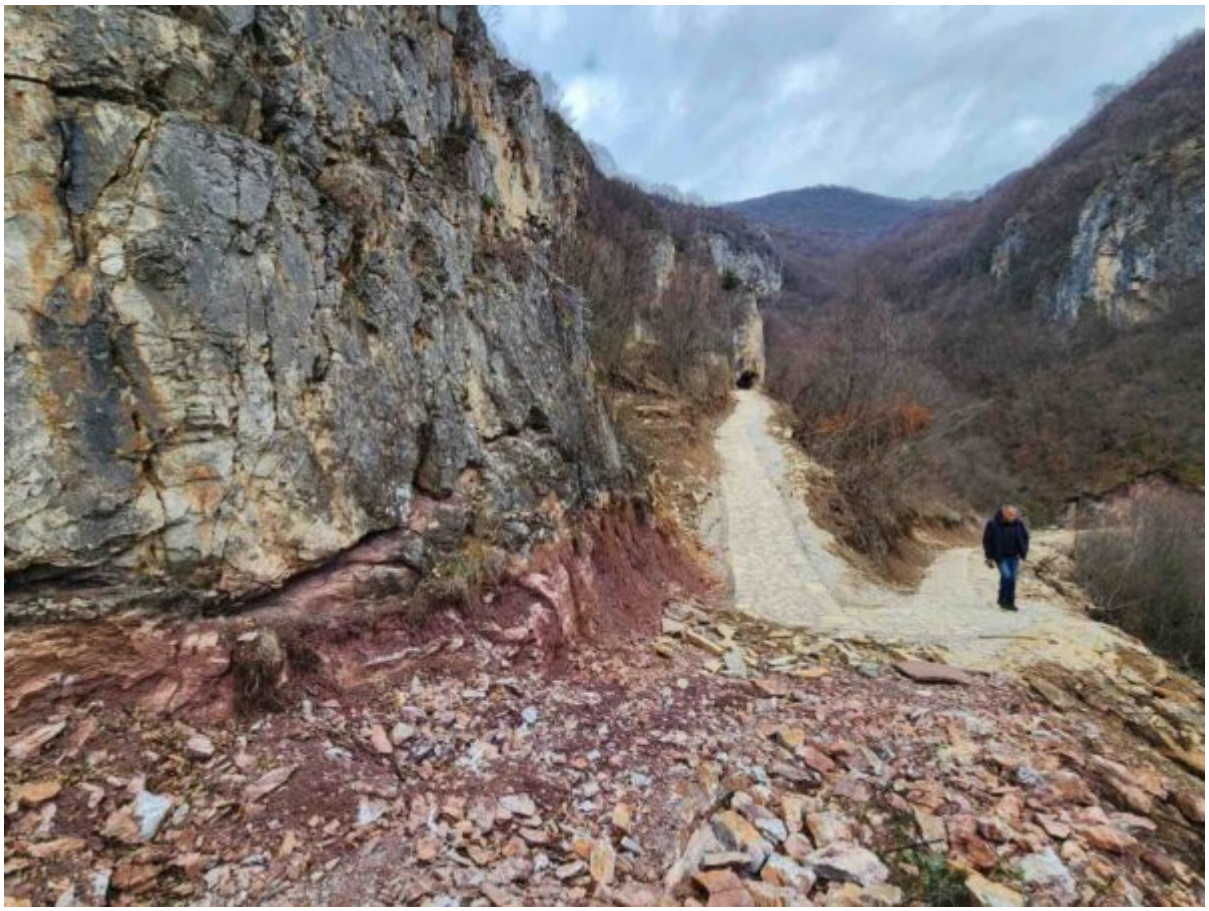

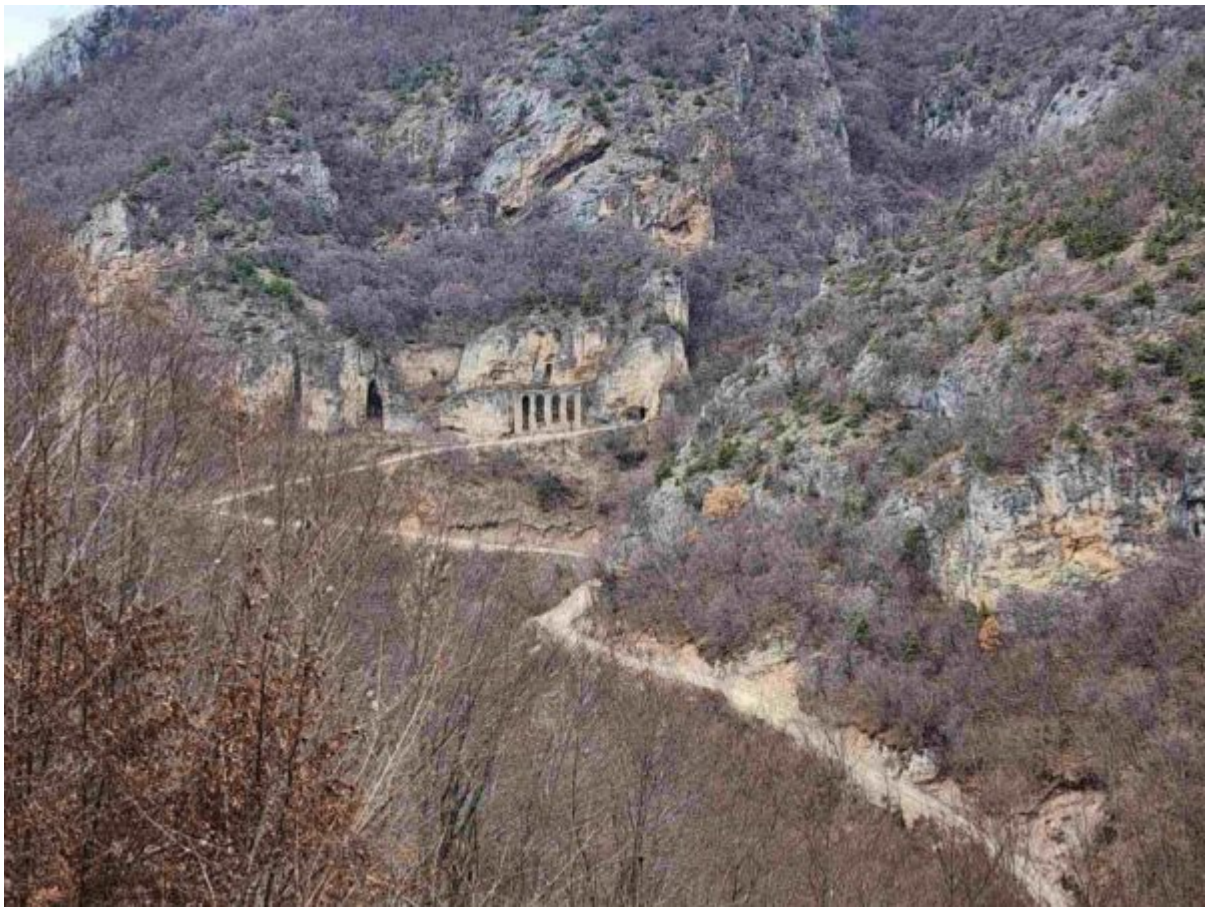

Πηγή: Μητρόπολη Ράσκας και Πριζρένης

Σημεία του κειμένου είναι σε ελεύθερη μετάφραση